

BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI SZERVEZET OKTATÁSI KÖZPONTJA

1108 Budapest, Újhegyi út 9-11. Tel.: 261-7011 Fax: 431-0180

A Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási Központja képzési rendszeréről

A büntetés-végrehajtási rendszer egyik alapértéke a személyi állomány, amely a rendszer hatékony működésének legfontosabb forrása és elengedhetetlen feltétele. A büntetés-végrehajtás állományába felvett új munkavállalóknak a szervezeti célok túl, világosan kell ismerniük, hogy a célok elérésében milyen szerep hárul rájuk, és szerepükhöz milyen felelősség tartozik. Ennek érdekében biztosítani kell számukra a munkájuk végzéséhez szükséges tájékoztatást és képzést. A felkészítés alapozza meg a szolgálatellátás során megkívánt szakmai magabiztosságot, kezdeményező képességet, felelősségtudatot és ez támogatja a szervezethez való tartozás, kötődés kialakulását.

Mindezek az elvárások, képességek és készségek nem új keletű igényként fogalmazódnak meg a személyzettel szemben. A múlt század elejéről fellelt írásos dokumentumokból kitűnik, hogy már akkor kellő figyelmet fordítottak a személyzet képzésére.

Ilyen volt a börtönszemélyzet képeztetéséről szóló 12.000/1926. számú IM utasítás, mely az általános erkölcsi és jogi követelményeken túl már képzési előírásokat is tartalmazott. Ezen szabályozás alapján az őrszemélyzetet négy hetes fogházi tanfolyamokon képezték.

A II. világháború után a korábbi szakszemélyzetnek csak egy kis része került vissza a szolgálatba, az őri állomány két hónapos szakmai felkészítését az országos intézetekben kezdték meg.

A képzési lemaradások pótlására 1949-ben IM utasítás alapján létrehozták az Őri Újjonc Iskolát.

Az 1951-es év jelentős változást hozott a büntetés-végrehajtás szakmai képzés lehetőségeit illetően. Budapesten, a X. kerület Maglódi út 125. szám alatti, volt egyházi ingatlan a Büntetés-végrehajtási Szervezet kapta meg, abból a célból, hogy ott a személyzet teljes képzési és továbbképzési igényeit kielégítő oktatási intézményt létesítsen. Itt alakult meg aztán 1951. végén a Büntetés-végrehajtási Központi Kiképző Iskola. A tiszt és tiszthelyettes-képzést egyaránt folytató intézmény 1960-ig működött.

A büntetés-végrehajtás 1952 elején a Belügyminisztérium irányítása alá került, ezzel párhuzamosan megkezdődött az önálló oktatási rendszer leépítése és a személyzet szakmai képzésének integrálása a rendőrség képzési rendszerébe.

A büntetés-végrehajtási testület középfokú szakmai képzése 1960-ban kezdődött el a Belügyminisztérium Kun Béla Tiszthelyettes-képző Iskolán (1981-től Zászlóképző Iskola).

A tisztési és tiszthelyettesi állomány alapfokú szakmai képzése 1960-tól - 1975-ig Kistarcsán, a BM Alapfokú Rendőriskolában, hathónapos bentlakásos tanfolyam keretében történt. Az iskola a büntetés-végrehajtási tiszthelyettes képzés igényeinek csak töredékét tudta kielégíteni. Emiatt, valamint az intézetek helyi képzés alóli mentesítése céljából 1973-tól - 1976-ig Tökölön is szerveztek alapfokú őri tanfolyamokat. Ezek a megtett intézkedések sem voltak azonban elegendőek az elmaradások felszámolására, a folyamatosan növekvő képzési igények kielégítésére.

A tiszthelyettes-képzés terén jelentős állomás volt a Büntetés-végrehajtási Alapfokú Iskola (1984-től Büntetés-végrehajtási Tiszthelyettes-képző Iskola) 1976. évben történő megalapítása Vácon. Az új intézmény a központi szakmai képzés szervezését, tartalmát és a képzés minőségét illetően komoly előrelépést jelentett, azonban kapacitását illetően már az indulástól kezdve szűknek bizonyult.

A szakmai képzés általános feltételrendszerének javítása az 1990-es évek elején egyre sürgetőbb feladattá vált. A probléma átfogó rendezése érdekében az Igazságügyi Minisztérium és a büntetés-végrehajtás vezetése 1995. év végén, Budapesten a X. kerület Újhegyi út 9.-11. szám alatti, eredetileg 16 tantermes, háromszintes, összesen 2242 m² alapterületű, volt önkormányzati általános iskolát (a hozzátartozó 7145 m²-es, kerítéssel határolt szabadterülettel) vásárolta meg képzési feladatok céljából.

1996. kora tavaszán kezdődött meg az épület funkcionális átalakítása, felnőttképzésre való alkalmassá tétele. Az átalakítás és felújítás eredményeként 6 db 25 fős, 2 db 50 fős tanterem, valamint 1 db 50 fős biztonsági kabinet, 1 db önvédelmi szaktanterem és 1 db 40 munkahelyes informatikai kabinet került kialakításra. Az átalakítás során az intézmény személyzete részére is korszerű, a kor követelményeinek megfelelő munkahelyek kialakítására nyílt lehetőség.

A felnőttképzés követelményeinek megfelelő átalakítás és felszerelés után a Váci Tiszthelyettes-képző Iskola jogutódjaként, itt kezdte meg működését az 1996. szeptember 4-én, a Magyar Köztársaság Igazságügy-minisztere által alapított új büntetés-végrehajtási intézmény, a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási Központja (továbbiakban: Bv. OK).

A Bv. OK a büntetés-végrehajtási szervezet személyi állományába felvett személyek alap és középfokú, illetve a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Büntetés-végrehajtási Tanszékével közösen a felsőfokú szaktanfolyam szervezése és végrehajtása az alapfeladata.

A Bv. OK a büntetés-végrehajtás egyedüli oktatási intézményeként végzi tevékenységét.

A büntetés-végrehajtási szervezet képzési rendszere iskolarendszeren kívüli oktatási formában működik, és nem közoktatási intézményként funkcionálunk.

A képzés feladatait és célkitűzéseit a Bv. OK alapító okirata az alábbiak szerint határozza meg:

„A bv. szervek személyi állományának alap- és középfokú szakmai oktatását, továbbképzését, valamint az országos képzési jegyzékben szereplő bv. felügyelő, illetve főfelügyelői szakképesítés megszerzésére irányuló iskolarendszeren kívüli szakképesítés, illetve szakmai vizsgáztatás.”

A képzési rendszerünk lépcsőzetes, amely alap, és középfokú képzést, valamint felsőfokú szakvizsgára történő felkészítést foglal magába.

A képzéseink szakképzés, illetve szaktanfolyami képzés formájában kerülnek végrehajtásra.

A szakképzési rendszerben történő oktatást a vonatkozó jogszabályi előírások határozzák meg, a szaktanfolyami képzésünket, pedig az 1-1/33/2009. számú országos parancsnoki intézkedés szabályozza.

Fontos kiemelni azt a tényezőt is, hogy büntetés-végrehajtási szervezetnél beiskolázásra akár a szakképzésre, akár a szaktanfolyami képzésre csak már, mint állományi tagnak van lehetősége, azaz büntetés-végrehajtási jogviszonnyal kell rendelkezni. A képzés idejére vezényelve vannak a beiskolázottak Bv. OK-ba.

Alapfokú szaktanfolyami képzés

Az alapfokú szaktanfolyami képzés időtartama **14 hét**, melyből **2 hét** intézeti gyakorlat. A beiskolázást megelőzően azonban a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományába felvételre került munkatárs 1 hetet köteles eltölteni a beiskolázó büntetés-végrehajtási szervnél.

A képzés célja a büntetés-végrehajtás állományába kinevezett tisztek, tiszthelyettesek és felsőfokú állami iskolai végzettséghez kötött álláshelyekre kinevezett közalkalmazottak alapismereti szintű felkészítése. Ez a képzési forma a szolgálatba állításhoz, továbbá a bv. intézetben belüli munkához elengedhetetlenül szükséges alapismeretek átadására nyújt lehetőséget.

A képzési ciklusban 12 hetes iskolai oktatás keretében folyamatosan értékeljük a tanulók szakmai felkészültségét, elméleti és gyakorlati tudását. Az ismeretek számonkérése a fokozatosságra épül.

Tanulnak a tanulók büntetés-végrehajtási jogi ismereteket, biztonsági, nevelési, szolgálati, informatikai ismereteket, szolgálat viselkedés lélektanát, alaki ismereteket, rendvédelmi közelharcot, löelméletet, illetve lögyakorlaton vesznek részt.

Naponta szóban vagy írásban visszakerdezzük az elmúlt előadások anyagait, **azok rögzítése jártasság és egyes elemeinek készsége szinten történő elsajátítása céljából**. Ebben a képzési formában a képzés időtartama összesen 490 tanóra, ebből 370 tanóra elméleti, elméletigényes gyakorlati képzés, 80 tanóra, pedig gyakorlati képzés a beiskolázó büntetés-végrehajtási szervnél. További 40 órát a záróvizsgára való felkészítés, konzultáció, illetve a záró vizsgáztatás teszi ki. A szakmai gyakorlatot – 2 hét – a beiskolázó bv. intézet kijelölt szakemberei irányítják. A tanulók részére a gyakorlaton teljesítendő feladatokat a Bv. OK határozza meg. A gyakorlati oktatás időszakában a tanulók önálló szolgálati feladatok ellátásába nem vonhatók be. A Bv. OK által felkészített intézeti, ún. tereptanárok irányításával, minden szakterületet átfogó „gyakorlati napló”-ban meghatározott feladatok alapján hajtják végre a gyakorlati feladatokat.

A büntetés-végrehajtási szakmai oktatás és vizsgáztatás rendszeréről szóló 1-1/33/2009. OP intézkedés I. fejezetének 2/b. pontja alapján a bv. szervezeteknek lehetősége van arra, hogy amennyiben a beiskolázandó munkatárs az OP intézkedés előírásai alapján főiskolai/egyetemi végzettséggel rendelkezik, de nem a nevelési, igazgatási és biztonsági szakterületen dolgozik, akkor kivételes, indokolt esetben kérjék helyi felkészülést, mely a bv. szervnél történik.

Ez esetben a tisztek, főtisztek a löelmélet és fegyver-anyagismeret, valamint a lögyakorlat végrehajtásán kötelesek a Bv. OK-ban részt venni.

Az alapfokú képzésben résztvevő személyek vizsgáztatása függetlenül a képzés helyétől a Bv. OK-ban történik.

Vizsgatantárgyak a 14 hetes alapfokú szaktanfolyami képzésben

a) Záróvizsgálattal záruló tantárgyak:

- Biztonsági ismeretek (szóbeli és gyakorlati vizsga)
- Nevelési ismeretek (szóbeli vizsga)
- Jogi ismeretek (szóbeli vizsga)
- Közigazgatási jogi ismeretek (szóbeli vizsga)
- Szolgálati ismeretek (szóbeli vizsga)
- Rendvédelmi közelharc (gyakorlati vizsga)
- Lőkiképzés (gyakorlati vizsga, az éles lövészetben legalább megfelelő löeredmény)

b) Vizsgakötelezettség alá nem eső tantárgyak, tájékoztató előadások:

- Emberi jogok (írásbeli dolgozattal zárul)
- Szakvetik (írásbeli dolgozattal zárul)
- Szolgálati viselkedés lélektana
- Informatikai ismeretek
- Alaki kiképzés
- Kötelezően előírt, illetve a képzési időben oktatandó egyéb ismeretek, tájékoztatók (katonai ügyészség tájékoztatója, országos parancsnoki óra, polgári védelmi felkészítés, munkavédelmi oktatás, tűzvédelmi oktatás, védelmi szolgálat tájékoztatója, gazdálkodási ismeretek, egészségügyi ismeretek, nyugdíjpénztári tájékoztató, rendvédelmi KAR tájékoztató)

Az *alapfokú képzésre nem kötelezett középfokú végzettséggel* rendelkező közalkalmazottaknak és a munkaviszonyban álló dolgozóknak a próbaidőn belül – végleges kinevezés esetén – a kinevezésüktől számított két hónapon belül **alapfokú szakismereti képzésben** kell részt venni, amit a foglalkoztató intézet szervez és hajt végre.

Középfokú szaktanfolyami képzés

A képzés célja, hogy a korábbi oktatási formákban megszerzett ismeretekre alapozva magasabb besorolású zászlósi beosztásokban jelentkező szakmai feladatok szakszerű ellátására felkészítse a beiskolázott állományt. Azok a hivatásos állományú dolgozók, valamint közalkalmazottak, akiket középfokú szaktanfolyami végzettség megszerzésére köteleztek, a beosztásukba történő kinevezésüket követően induló első szaktanfolyamon kötelesek tanulmányaikat megkezdeni a Bv. OK-ban. A képzés formája levelező képzés, havi 1 alkalommal, egy hét időtartamú összevonáson történik az oktatás, mely 5 x 1 hét (ehhez kapcsolódik még 2 x 1 hét, a féléves, illetve az évvégi vizsgákhoz). Ez a képzési forma nyújt lehetőséget a szakirányú felkészítéshez (biztonsági, gazdálkodási, igazgatási, egészségügyi szakokon).

Bv. középfokú képzés óraszámai, vizsgatantárgyai

Biztonsági szak

osztályfőnöki	2 óra
biztonsági ismeretek	50 óra
jogi ismeretek	20 óra
nevelési ismeretek	14 óra
<u>szolgálati viselkedés lélektana</u>	<u>34 óra</u>
összesen	120 óra + vizsga

Gazdálkodási szak

osztályfőnöki	2 óra
biztonsági ismeretek	20 óra
jogi ismeretek	20 óra
nevelési ismeretek	14 óra
szolgálati viselkedés lélektana	34 óra
<u>gazdálkodási ismeretek</u>	<u>50 óra</u>
összesen:	140 óra + vizsga

Egészségügyi szak

osztályfőnöki	2 óra
biztonsági ismeretek	20 óra
jogi ismeretek	20 óra
nevelési ismeretek	14 óra
szolgálati viselkedés lélektana	34 óra
<u>egészségügyi ismeretek</u>	<u>50 óra</u>

összesen: 140 óra + vizsga

Igazgatási szak

osztályfőnöki	2 óra
biztonsági ismeretek	20 óra
jogi ismeretek	20 óra
nevelési ismeretek	14 óra
szolgálati viselkedés lélektana	34 óra
<u>igazgatási ismeretek</u>	<u>50 óra</u>

összesen: 140 óra + vizsga

Szakképzési rendszerünk múltja, jelene

Az Országos Szakképzési Tanács 1997. év végén fogadta el a büntetés-végrehajtási szakképesítések bevezetésére és Országos Képzési Jegyzékbe történő felvételére vonatkozó igazságügy-miniszteri előterjesztést. A két szakképesítés a bv. felügyelői, főfelügyelői a szaktanfolyami rendszerű alap-, illetve középfokú képzés alternatívájaként került a képzési rendszerbe.

A vonatkozó jogszabályi változásokat követően a szakképzési rendszerünk az alábbiak szerint módosult 2008. augusztustól: alapképzés a büntetés-végrehajtási felügyelő I., részszakképesítés a büntetés-végrehajtási felügyelő II., ráépülés a büntetés-végrehajtási felügyelő I. szakképzésre a büntetés-végrehajtási főfelügyelő szakképzés.

A 10/2007. (II. 27.) SZMM rendeletben meghatározottak szerint a bv. felügyelő I. képzésen 1.130 tanóra, a bv. felügyelő II. képzésen 900 tanóra, a bv. főfelügyelő képzésben 850 tanóra volt a képzés ideje.

A Belügyminisztérium elvárásainak megfelelően 2010. év végén új feladatot kaptunk, mivel az 5738/2010. számú kormány-előterjesztésben, illetve a 1282/2010. (XII. 15.) Kormányhatározatban meghatározásra került, a rendvédelmi szervek egységes képzési rendszerének új koncepciója. Az új koncepció már a tárcához tartozó valamennyi rendvédelmi szervre meghatározta az egységes rendvédelmi szakképzési rendszert.

A büntetés-végrehajtási szervezet a jogszabályban előírtaknak megfelelően kidolgozta az új szakképzési rendszerét, mely elfogadásra került és az újonnan létrehozott büntetés-végrehajtási szakmák megjelentetése megtörtént az Országos Képzési Jegyzékben

A jogszabályi előírások alapján a szakmai vizsgáztatást kizárólag a Bv. OK hajthatja végre.

Jelenleg a szakképzési rendszerünkben az alábbi szakképesítések jelennek meg:

- büntetés-végrehajtási ór részszakképesítés,

- büntetés-végrehajtási segédfelügyelő rész-szakképesítés,
- büntetés-végrehajtási felügyelő szakképesítés,
- büntetés-végrehajtási főfelügyelő szakképesítés-ráépülés,
- büntetés-végrehajtási egészségügyi főfelügyelő szakképesítés-ráépülés,
- büntetés-végrehajtási gazdálkodási főfelügyelő szakképesítés-ráépülés,
- büntetés-végrehajtási igazgatási főfelügyelő szakképesítés-ráépülés.

A szakképzési rendszer egymásra épülő elemekből áll, azaz a büntetés-végrehajtási felügyelő szakképzési modulba az a hivatásos állományú tag léphet, aki eredményesen teljesítette a büntetés-végrehajtási ór, büntetés-végrehajtási segédfelügyelő modulokat.

A ráépülésekbe, pedig azt a hivatásos állományú tagot lehet beiskolázni, aki eredményes szakmai vizsgát tett a büntetés-végrehajtási felügyelő szakképzésben.

A szakképzés végrehajtása az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet, illetve a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól szóló 315/2013 (VIII.28.) Kormányrendelet előírásai szerint alapján történik.

A képzés végén a tanulók szakképesítést igazoló bizonyítványt kapnak.

Felsőfokú szaktanfolyami képzés

A képzés célja a büntetés-végrehajtási szervezet állományába – a Rendőrtiszti Főiskola büntetés-végrehajtási szakán, illetve a jogutód Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar büntetés-végrehajtási szakán végzetek kivételével – felsőfokú állami iskolai végzettséggel állományba kerülő tisztek, közalkalmazottak felsőfokú felkészítése büntetés-végrehajtási tevékenységhez szükséges ismeretekből. Ezen személyeknek a kinevezésüktől számított egy éven belül felsőfokú büntetés-végrehajtási szakvizsgát kell tenniük. A szakvizsgára történő felkészítés az alapfokú szaktanfolyami képzés keretében kezdődik a Bv. OK-ban, ezt követően 5 napos felkészítésen vesznek részt, melyet a büntetés-végrehajtási tanszék oktatói tartanak. A vizsgáztatást is a büntetés-végrehajtási tanszék oktatói hajtják végre.

A szakvizsgálóhoz kapcsolódó oktatásadminisztrációs feladatokat a Bv. OK hajtja végre.

A fentieken túl a **Bv. OK írja ki és szervezi meg több ezer büntetés-végrehajtási dolgozó részvételével az éves versenynaptárban meghatározott országos** (asztalitenisz, sakk, kispályás labdarúgó, terepfutó, járőr, ló és judo) **sportversenyeket**. A Bv. OK aktívan részt vesz más rendvédelmi szervek által szervezett sportversenyekben, melyek során a részvétel mellett szervezési, lebonyolítási feladatokban (lőbajnokság, judo bajnokság) is közreműködünk.